

Často se stává, že v časopisech nebo různých publikacích čteme o zhoubných účincích alkoholických nápojů a obvykle bývá uváděno mezi těmito nápoji na prvním místě pivo. Je jistě správné, vede-li se boj proti nemírnému používání alkoholu, je však třeba, aby se u piva posuzoval problém tak, jaký skutečně je a jak je posuzován dnešní vědou. Nelze dobře souhlasit na příklad s článkem v č. 12 časopisu *Vlasta*, kde se popisuje, jak alkohol působí na člověka a nebere se zřetel na známé skutečnosti, že v pivě je alkohol ve velmi zředěném stavu spolu s řadou cenných extraktivních látek, kyslíčným uhlíkatým a že tedy dochází k resorpci za zcela jiných podmínek, než je tomu u koncentrovaných alkoholických nápojů.

Prof. Dr. Just (1), Berlín, zkoušel hodnotu piva jako poživatiny a pochutiny a porovnával pivo se stejně silnými roztoky alkoholu a vody. Provedenými pokusy bylo prokázáno, že při požívání piva byly uchovány všechny funkčně důležité zásoby glykogenu v játrech, kdežto při pití čistých alkoholických roztoků se značně snížily. Příznivý účinek u piva připisuje *Just* zbytkům sladového extraktu, zejména lehce resorbovatelným sacharidům a vitaminům ze skupiny B.

Také řada našich vynikajících lékařů, jako *prof. Pelnář* a jiní, hodnotila příznivě význam piva ve výživě, při rekonvalescenci a pro celkovou pohodu konsumentů. Teprve však v posledních letech se zejména

na v zahraničí studuje tato otázka soustavně.

Prof. Stepp (2), Mnichov, ve své knize „Pivo jak je vidí lékař“ se zabývá podrobně složením piva, uvádí rozbory různých piv a popisuje, jak působí alkohol na člověka. V dalším uvádí, jak probíhá proces v lidském těle, jak pivo působí v zažívacím traktu, na ledviny a močové cesty, dále na dýchání a nervový systém. Konstatuje škody, které působí nemírné požívání piva a končí hodnocením piva jako pochutiny, která doplňuje stravu cennými složkami a nápoje, který má značný dietetický význam a pomáhá při některých onemocněních a při rekonvalescenci.

K šedesátému sjezdu Německé společnosti pro vnitřní lékařství, byla vydána velmi instruktivní brožura „Vnitřní lékařství a pivo“ (3). Z velmi zajímavého obsahu, ve kterém jsou popsány podrobné průzkumy na klinikách a universitách v Německu a jinde, lze uvést zejména práce *Dra Kocha* o hormonech v pivě, *prof. Schneidera* o použití světlých a tmavých piv v klinické praxi. Dále *Dr. Protti* (Itálie) konstatuje, že kvasnice v pivě působí příznivě při výskytu rakoviny, zamezují a někdy snižují tvorbu tumorů. Poznatky dokládá řadou pokusů. *Dr. Enders* prokazuje ve velmi obšírné práci zdravotní význam piva a zejména vliv požívání piva na omezení tuberkulózy. *Dr. Herrmann* sledoval příznivý vliv na výměnu látek v játrech a *Dr. Knorr* pojednává v podrobné studii o vitaminech v pivě. V uvedené publikaci je ještě mnoho jiných poznatků, které jasně osvětlují, že správně vyrobené pi-

vo je nápojem přirozeným, který přináší konsumentu řadu látek, které při dnešní koncentrované stravě a zvýšeném používání konzervovaných potravin mají mimořádnou důležitost.

Kromě uvedených dvou publikací existuje ještě mnoho jiných v Anglii a v USA, kde pochopitelně s ohledem na značný konsum piva je tento problém velmi pečlivě sledován. Velmi zajímavé jsou v těchto zemích studie o stopových prvcích v pivě a z poslední doby zejména práce známých Wallerstein Laboratorys New York o významu piva v dietě chudé na sodík a o příznivém diuretickém účinku piva při nemocích ledvin.

V zemích, kde po celá staletí je pivo oblíbeným a ve všech vrstvách rozšířeným nápojem, nejsou tyto poznatky nové. Víme, že pro staré lidi byla sklenice dobrého piva a kus chleba oblíbenou večeří, kterou požívali téměř denně do velmi vysokého věku. Máme také dostatek zkušeností z vlastních řad a víme, jak vysokého věku se dožívají zaměstnanci pivovarů a jak řídký je výskyt tuberkulózy a rakoviny.

Máme proto dostatek důkazů, které si může zdravotník v pivovarech lehce ověřit. Pro informaci jsou uvedeny pouze údaje z Plzeňských pivovarů n. p., kde statistické záznamy jsou vedeny po celá desetiletí. Je třeba mít v patrnosti, že jde o zaměstnance, kteří vykonávají těžkou fyzickou práci ve vlhkých a chlazených sklepech, jsou vystaveni střídání teplot z teplé varny a přetopených prostorů do sklepů zchlazených na 0 až 1 °C.

Podle stavu z roku 1953, který se podstatně neliší od desetiletých průměrů, bylo v pensijním fondu Plzeňských pivovarů 357 pensistů. Rozvrstvení podle věku bylo toto:

Stáří (v letech)	Počet osob	%
od 42—59	64	17,9
60—64	69	19,3
65—69	97	27,2
70—74	81	22,7
75—79	27	7,6
80—85	14	3,9
nad 85	5	1,4
	357	100,0

Ojedinele se dožívají pensisté i věku nad 90 let. Průměrné stáří zemřelých pensistů kolísalo v posledních letech od 64 do 66 let.

Pensijních požitků se obvykle dostalo pouze zaměstnanci po třicetileté službě s výjimkou invalidů, následkem pracovních úrazů. Jen zcela nepatrný podíl jich zemřel na rakovinu nebo tuberkulózu. Obdobné poměry byly i v ostatních pivovarech a je zajímavé, že tato skutečnost nebyla se strany zdravotníků dostatečně komentována. Poznatky konstatované v Plzni byly učiněny i v mnichovských pivovarech a světoznámý pivovar v Irsku Guinness v Dublině vděčí za své rozšíření jen tomu, že již z dob napoleonských válek byla oceňována hodnota jeho stoutů (piva vyšší stupňovitosti) při rekonvalescenci.

Prof. Drews ve své studii o pivu v lékařském časopise „Praxe lékařů“ (4) cituje výrok Paracelsa, veličána vědy lékařské: „Všechny věci jsou jedovaté a nic není bez jedu; je pouze otázkou velikosti dávky, že věc není jedovatou.“

Je třeba, abychom se zamyslili nad vším co bylo uvedeno. Chceme, aby náš národ byl zdravý a zdatný a z toho vyplývají velké povinnosti. Pro nás pivovarníky, abychom vyráběli pivo z nejlepších surovin pozorně a pečlivě tak, aby neztratilo nic z vlastností, které se během staletí vytvořily a učinily z piva nápoj zdravý a přirozený. Zdravotníci, aby pečlivě zkoumali, co našemu lidu a zejména pracujícím prospívá, a to nejen po stránce kalorické, ale též s hlediska celkové životní pohody a doplnění stravy, která dnes často postrádá prvků, které může poskytnout přirozeně kvašený nápoj. Konsumentům pak, aby požívali darů pečlivě připravených s mírou a tak, aby z dobré sklenice piva měli požitek a neutrpěli nejmenší úhony na svém zdraví.

Literatura

- [1] Proceedings of the congress EBC Baden-Baden 1955.
- [2] W. Stepp „Bier wie es der Artzt sieht“ C. Gerber, Mnichov 1954.
- [3] Die innere Medizin und das Bier, F. X. Fackler et Comp., Mnichov.
- [4] B. Drews „Ärztliche Praxis“ VIII/2 (1956).